

20.06.2023

EU vil begrænse Kinas økonomiske magt

Danske virksomhedsledere bør lytte nøje efter, når EU tirsdag sætter pejlemærkerne for en ny Kina-strategi.

Skrevet af

Rasmus Egmont Foss

📞 +4561106288

✉️ rasmus@thinkeuropa.dk

Anders Overvad

Kontakt

Rasmus Egmont Foss

📞 +4561106288

✉️ rasmus@thinkeuropa.dk

Anders Overvad

Et europæisk opgør med Kina?

Geopolitik er kommet højt på dagsordenen i europæiske bestyrelseslokaler, og den tegner ikke til at gå væk igen foreløbigt. For krigen i Ukraine har ikke blot tvunget mange virksomhedsledere til at omlægge deres forretninger i Rusland, men også givet anledning til at stille et mere kompliceret og for mange uoverskueligt spørgsmål: Hvordan skal vi forholde os til Kina og risikoen for en konflikt om Taiwan?

Knap halvandet år efter krigens udbrud lyder politikernes mantra, at vi må "de-riske", dvs. mindske afhængigheden af kinesiske produkter i sårbare sektorer. Ingen kan rigtigt være uenige om fornuften i at reducere sine risici, men mere konkrete pejlemærker har virksomhedsledere ikke fået mange af fra europæiske politikere.

Tirsdag d. 20. juni bliver vi en anelse klogere, når EU's kommissionsformand Ursula von der Leyen præsenterer en ny strategi for Europas økonomiske sikkerhed. Og på EU-topmødet ugen efter skal stats- og regeringscheferne diskutere Unionens samlede politik overfor Kina, der siden 2019 har været betegnet som en "strategisk partner, økonomisk konkurrent og systemisk rival".

Danske virksomhedsledere med interesse i Kina bør lytte nøje efter, da begge udspil vil sætte tonen for de kommende års europæiske debat. En dybere stillingtagen til de svære spørgsmål om Kina er en tiltrængt begyndelse på vej mod at få mere substans i Kina-strategien, i regeringskontorer såvel som bestyrelseslokaler.

Sikkerhed før velstand

Længe inden von der Leyen i foråret lancerede "de-risking" som den nye rettesnor, har Europa talt om at gøre sig mindre sårbar overfor Kina – først udløst af coronakrisen, der blotlagde farerne i forsyningskæder, og senest af Ruslands energipolitik og Vestens sanktioner, der begge har vist, hvordan magt kan udøves gennem handel.

De-risking er især sket gennem en fornyet industripolitik i EU. Tre nye tiltag er værd at fremhæve: EU's *Chips Act* vil sænke eksponeringen overfor Taiwans chipproduktion ved at placere produktion i Europa. Kommissionens forslag til en ny grøn industripolitik (*Net-Zero Industry Act*) sigter mod at gøre EU mere selvstændig i udviklingen af grønne teknologier. Og endelig skal *Critical Raw Materials Act* sikre adgang til de råstoffer, den grønne omstilling kræver.

De tre tiltag er dog i vid udstrækning sektor-specifikke. I næste uge ventes von der Leyen at præsentere nye indgreb, der kan få langt bredere betydning for erhvervslivet.

Ifølge tidlige udmeldinger planlægger Kommissionen at indføre en *outbound investment screening mechanism*. Den skal give EU lov til at vurdere, om europæiske virksomheder sætter kontinentets sikkerhed på spil, når de etablerer deres forsyningskæder i fx Kina, og til at forbyde virksomheders outsourcing, hvis det ses som en trussel mod Europas sikkerhed. Derudover pønser Kommissionen bl.a. på at indføre ny screening af udenlandske opkøb i EU.

”Vi vil beskytte et snævert set af avancerede teknologier,” sagde von der Leyen om forslaget i maj. Men som udviklingen overfor Rusland viser, kan røde linjer hurtigt flytte sig, og flere industrier kan blive omfattet.

Budskabet er, at EU ikke vil lade det være op til virksomhedsledere selv at bedømme de sikkerhedsmæssige konsekvenser af deres forretninger. Det betyder, at direktioner fremover må orientere sig i endnu højere grad efter politiske strategier for at være på den sikre side – men også at politikere derfor må lægge en klarere linje, fx overfor Kina.

1 eller 27 strategier?

Om forslaget vil blive en realitet, er dog tvivlsomt. Sikkerhedspolitik er medlemslandenes arena, og så længe de er uenige om udenrigs- og sikkerhedspolitik, er Kommissionens mandat begrænset.

Og europæiske lande er i den grad splittede om Kina. Hvor Tyskland vil beskytte handlen med Kina, presser Frankrig mere på for europæisk selvstændighed, mens østeuropæiske lande som Polen taler for en hårdere linje. Kina udgør en ottendedel af EU's samlede handel, og særligt på eksporten skiller Tyskland sig ud: Landets eksport til Kina som andel af dets samlede handel er næsten dobbelt så stor som Frankrigs og otte gange Polens.

Det taler for et kompromis, hvor EU på samme tid skal udbygge handlen med Kina og være mindre naive i samhandlen ved at beskytte de mest sårbare industrier som mikrochips, militærteknologi og muligvis medicin.

Det lyder som den 'pragmatiske idealisme', Danmarks nye udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategi bygger på. Men hvad går princippet ud på, hvis Kina invaderer Taiwan, og USA beder om Europas støtte i konflikten?

Mottoet er et tyndt grundlag at lave EU-politik på, for hvad der ser pragmatisk ud i én hovedstad, kan fremstå hovedløst i en anden. Den største udfordring bliver at forme én strategi med bid, som ikke implementeres på 27 forskellige måder.